ДОНИШГОҲИ МИЛЛИИ ТОҶИКИСТОН
ФАКУЛТЕТИ ФИЗИКА
КАФЕДРАИ ФИЗИКАИ ҶИСМҲОИ САХТ

СИЛЛАБУС (БАРНОМАИ ВАСЕЪИ КОРӢ)
АЗ ФАННИ "ИДОРАКУНИИ СИСТЕМАҲОИ ТЕХНИКӢ"
БАРОИ ДОНИШҶӮЁНИ КУРСИ ДУЮМИ ИХТИСОСИ МЕТРОЛОГИЯ, СТАНДАРТИКУНОНӢ ВА СЕРТИФИКАТСИЯ – 54010104

Фанни таълимӣ: идоракунии системаҳои техникӣ

Ихтисос: метрология, стандартикунонӣ ва сертификатсия – 54010104

Ҳаҷми соатҳои таълимӣ – 3 кредит (48 соат)

Лексия -– 24 соат (1 кредит)

Машғулияти лабораторӣ – 24 соат (1 кредит)

Курс – 2. семестри 3-юм

ДУШАНБЕ – 2025

СИЛЛАБУС

(барномаи васеи корӣ) аз ҷониби ассистенти кафедраи физикаи ҷисмҳои сахт аз фанни идоракунии системаҳои техникӣ барои донишҷӯёни курси 3-юми шуъбаи рӯзонаи ихтисоси метрология, стандартикунонӣ ва сертификатсия – 54010104 мураттаб шудааст.

Ном ва насаби омӯзгор	**Курс**	**3**	
ассистент Исматов Ш. П.	**семестр**	**2**	**Ҷадвали дарсҳо**
	Шумораи кредитҳо	3	
Суроғаи омӯзгор: Кафедраи физикаи ҷисмҳои сахт, утоқи 109, бинои таълимии №16, Тел: 988-58-84-91	Лексия	24 с	Душанбе, 12^{00}-12^{50} (ауд. С.308)
	КМРО	24 с	Чоршанбе, 8^{00}-9^{50} (ауд. С.308)
	КМД		
	Қабули КМД	-	
	Шакли назорати ҷамъбастӣ	Имтиҳон	

Барномаи кории таълимӣ дар асоси Стандарти давлатии таҳсилоти олии касбии Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин дар асоси Низомномаи низоми кредитии таҳсилот дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбии Ҷумҳурии Тоҷикистон (Қарори мушовараи Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30.12. 2016, №19/24) ва мазмуну мундариҷаи ҳадди ақали Барнома (Стандарт) - и давлатии таҳсилотии ихтисоси метрология, стандартикунонӣ ва сертификатсия – 54010104 аз 11.06.2005 ки бо Қарори Мушовараи Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30.12.2017 г. 2016, №19/24) тасдиқ гардидааст, тартиб дода шудааст.

Дар маҷлиси кафедра, суратмаҷлиси № 6 аз «20» январи соли 2025 тасдиқ гардидааст.

Мудири кафедра __________ н.и.ф.-м., дотсент Шоимов Э.Ҷ.

Дар асоси қарори шӯрои илмию методии факултети физика аз «25» январи соли 2025, суратмаҷлиси № 5 баррасӣ ва барои истифода дар раванди таълим тавсия дода шудааст.

Раиси Шӯрои илмӣ-методии факултет, н.и.ф.-м. Истамов Ф.Х.

ФАСЛИ I: ҚИСМИ ТАШКИЛӢ – МЕТОДӢ

1.1. Фани таълимии «Идоракунии системаҳои техникӣ» дар нақшаи таълимии ихтисоси 54010104 – Метрология, стандартизатсия ва сертификатсияи факултети Физика мақоми фани ҳатмиро дар бар гирифта, дар як нимсолаи таҳсил омӯхта мешавад ва дар ташаккулёбии донишҷӯ, ҳамчун мутахассиси баландихтисос, мавқеи яке аз фанҳои асосиро иҷро менамояд.

1.2. Тавсифи мухтасари фан

Мақсади асосии омӯзиши фанни «Идоракунии системаҳои техникӣ» азхуд кардани принсип ва методҳои ташаккул ва рушди системаҳои техникӣ мебошад.

1.3. Мақсад ва вазифаҳои фан

Барои ноил шудан ба ин мақсадҳо дар раванди таҳсил ба донишҷӯ омӯзонида мешавад:

- моҳият ва мафҳумҳои асосии фан;
- идоракунии система: принсип, методҳо ва механизмҳои идоракунии ситема;
- роҳҳои татбиқи сиёсати кадрҳо ва интихоби максималии самараноки технологияҳои идоракунӣ;
- проблемаҳои назариявӣ ва амалии фаъолияти системаи идоракунӣ.

Дар натиҷаи аз худ кардани барномаи пурраи фанни мазкур донишҷӯ бояд:

- дорои маҷмӯи донишҳо оид ба идоракунии система гардад;
- оид ба коркарди ҳалли масъалаҳои амалӣ дар бобати масоили бозори меҳнат, стратегия ва сиёсати соҳаи иҷтимоию меҳнат ва мониторинги он, масоили ҳалли масъалаҳои мушаххас оид ба рушд ва истифодаи потенсиалии меҳнатӣ ба малакаи хуб ноил гардад;
- донишҳои назариявии худ ва методҳои муосири идоракуниро дар рафти идоракунии системаҳои техникӣ истифода бурда тавонад;
- аз меъёрҳои мавҷудаи меҳнат бархурдор гардад.

1.4. Талаботҳои асосӣ доир ба қисматҳои фан ва омӯзиши он:

1.4.1. Талабот нисбат ба сатҳи азхудкунии фан (салоҳиятҳои касбӣ).

Дар натиҷаи омӯзиши фан донишҷӯ бояд:

а) донад:

- қоида ва тартиби системаи аккредитатсияи миллӣ ва байналмилалиро донад;
- тартиби гузаронидани аккредитатсияи озмоишгоҳи санҷишӣ, санҷиши мувофиқати;
- ҳуҷҷатгузорӣ ба талаботҳои меъёрҳои миллӣ ва байналмилалӣ, аз тарафи кормандони озмоишгоҳ риоя шудани талаботҳои ҳуҷҷатҳои меъёриро донад;
- кор бо ҳуҷҷатҳои меъёрӣ ва инчунин талаботҳоро оид ба критерияҳои аккредитатсияи озмоишгоҳҳои санҷишӣ донад ва иҷро кунад;
- қоидаҳои тартиб додани маҷмӯи ҳуҷҷатҳои озмоишгоҳи санҷиширо донад ва иҷро карда тавонад;

б) тавонад:

- дорои маҷмӯи донишҳо оид ба идоракунии система гардад;
- оид ба коркарди ҳалли масъалаҳои амалӣ дар бобати масоили бозори меҳнат, стратегия ва сиёсати соҳаи иҷтимоию меҳнат ва мониторинги он, масоили ҳалли масъалаҳои мушаххас оид ба рушд ва истифодаи потенсиалии меҳнатӣ ба малакаи хуб ноил гардад;
- донишҳои назариявии худ ва методҳои муосири идоракуниро дар рафти идоракунии системаҳои техникӣ истифода бурда тавонад;
- аз меъёрҳои мавҷудаи меҳнат бархурдор гардад.

Шаклҳо – лексия, дарсҳои амалии аудиторӣ, омодасозии маърӯзаҳо ба конфронс, кори мустақилонаи ҷорӣ, иҷро намудани ҳалли супоришҳои шартӣ вобаста ба ҳар як мавзуъ, иҷрои корҳои мустақилона, навиштани мазмуни мухтасар (конспект).

Усулҳо – ҳалли супоришҳо, омодасозии маърӯзаҳо, иҷрои корҳои мустақилона, мубоҳисаҳо, бозиҳои корӣ, қабули тест ва монанди инҳо.

Ҳангоми гузаронидани дарсҳои амалӣ истифодабарии маҷмӯи дар ихтиёрдоштаи техникаи электронӣ тавсия дода мешавад: тахтаи электронӣ. Маводҳои асосии шарҳдиҳанда (плакатҳо, намунаи корхонаҳо, графикҳо) барои истифодабарии мувофиқ (намоишҳо, дискҳо) бояд пешакӣ омода карда шаванд. Ҳангоми дар дарсҳои амалӣ гузаронидани пурсиш истифода аз маҷмӯи тестҳо ба манфиати кор мебошад.

Нақшаи тақвимӣ-мавзӯи фанни таълимии «Фитология»

Миқдори умумии кредитҳо 3 (48 соат)

Машғулиятҳои аудитории лексионӣ-назариявӣ – 1 (24 соат)

Машғулиятҳои аудитории амалӣ – 1 (24 соат)

2.1. Нақшаи умумии тақвимии мавзӯҳои фанни таълимӣ

Мундариҷаи фан

№	Ҳафта	Номгӯи мавзӯҳо ва фаслҳо	Дарсҳои аудиторӣ		Ҳамагӣ	Адабиёт
			Лексия	КМРО		
1.	I	Мавзӯи 1. Муқаддимаи фанни идоракунии системаҳои техникӣ.	1,5	1,5	3	Адабиёт: 1; 4; 5; 6; 8; 9; 10.
2.	II	Мавзӯи 2. Фаҳмишҳо оид ба системаҳои техникӣ ва идоракунии онҳо. Хусусиятҳои асосӣ ва тавсифоти системаҳои калон.	1,5	1,5	3	Адабиёт: 1; 4; 5; 6; 8; 9; 10
3.	III	Мавзуи 3. Фаҳмишҳо оид ба идоракунӣ. Вазифаҳо ва сохторҳои ташкилии идоракунӣ.	1,5	1,5	3	Адабиёт: 1; 4; 5; 6; 8; 9; 10
4.	IV	Мавзуи 4. Идоракунӣ ва давраҳои асосии он. Марҳилаҳои асосии идоракунӣ ва тавсифи онҳо.	1,5	1,5	3	Адабиёт: 1; 4; 5; 6; 8; 9; 10
5.	V	Мавзуи 5. Методҳои идоракунӣ. Синфбандии методҳои идоракунӣ. Элементҳои идоракунанда ва идорашавандаи система.	1,5	1,5	3	Адабиёт: 1; 4; 5; 6; 8; 9; 10
6.	VI	Мавзуи 6. Мақсадҳои система. Маълумоти мушаххас дар бораи мақсадҳои система.	1,5	1,5	3	Адабиёт: 1; 4; 5; 6; 8; 9; 10
7.	VII	Мавзуи 7. Дарахти мақсадҳо. Фаҳмиш оид ба дарахти мақсадҳо, мақсад ва вазифаҳо.	1,5	1,5	3	Адабиёт: 1; 4; 5; 6; 8; 9; 10
8.	VIII	Мавзуи 8. Талаботҳои байниҳамдигарии дарахти мақсадҳо ва дарахти система. Баҳодиҳии шуморавии саҳми зерсистемаҳои аниқ барои дастрасӣ ба мақсадҳои система.	1,5	1,5	3	Адабиёт: 1; 4; 5; 6; 8; 9; 10
9.	IX	Мавзуи 9. Синфбандии зерсистемаҳо ва омилҳои дарахти система.	1,5	1,5	3	Адабиёт: 1; 4; 5; 6; 8; 9; 10
10.	X	Мавзуи 10. Истифодаи инноватсия ҳангоми идоракунӣ ва такмили системаҳои калон. Мафҳуми прогресси илмӣ – техникӣ.	1,5	1,5	3	Адабиёт: 1; 4; 5; 6; 8; 9; 10
11.	XI	Мавзуи 11. Бизнес – нақша – воситаи банақшагирии навоварӣ дар шароити муносибатҳои бозоргонӣ.	1,5	1,5	3	Адабиёт: 1; 4; 5; 6; 8; 9; 10
12.	XII	Мавзуи 12. Усулҳои қабули қарорҳои муҳандисӣ ва идоравӣ дар истеҳсолот.	1,5	1,5	3	Адабиёт: 1; 4; 5; 6; 8; 9; 10
13.	XIII	Мавзуи 13. Интегратсияи (муттаҳид – куни) – и андешаҳои мутахассисон, субъектҳои равандҳои истеҳсолот ва бозор.	1,5	1,5	3	Адабиёт: 1; 4; 5; 6; 8; 9; 10
14.	XIV	Мавзуи 14. Истифодаи усулҳои бозӣ ҳангоми қабули қарорҳо дар шароити хавф ва номуайянӣ.	1,5	1,5	3	Адабиёт: 1; 4; 5; 6; 8; 9; 10
15.	XV	Мавзуи 15. Қабули қарорҳо дар шароити номуайянӣ.	1,5	1,5	3	Адабиёт: 1; 4; 5; 6; 8; 9; 10
16.	XVI	Мавзуи 16. Сикли ҳаётӣ ва азнавсозии системаҳои калони техникӣ.	1,5	1,5	3	Адабиёт: 1; 4; 5; 6; 8; 9; 10
Ҷамъ:			24	24	48	

2.2. МУНДАРИҶАИ МАВЗУҲО ВА ФАСЛҲОИ ҶУДОГОНАИ ФАННИ ТАЪЛИМӢ

Мавзӯи 1. Муқаддимаи фанни идоракунии системаҳои техникӣ.

Мавзӯи 2. Фаҳмишҳо оид ба системаҳои техникӣ ва идоракунии онҳо. Хусусиятҳои асосӣ ва тавсифоти системаҳои калон.

Мавзуи 3. Фаҳмишҳо оид ба идоракунӣ. Вазифаҳо ва сохторҳои ташкилии идоракунӣ.

Мавзуи 4. Идоракунӣ ва давраҳои асосии он. Марҳилаҳои асосии идоракунӣ ва тавсифи онҳо.

Мавзуи 5. Методҳои идоракунӣ. Синфбандии методҳои идоракунӣ. Элементҳои идоракунанда ва идорашавандаи система.

Мавзуи 6. Мақсадҳои система. Маълумоти мушаххас дар бораи мақсадҳои система.

Мавзуи 7. Дарахти мақсадҳо. Фаҳмиш оид ба дарахти мақсадҳо, мақсад ва вазифаҳо.

Мавзуи 8. Талаботҳои байниҳамдигарии дарахти мақсадҳо ва дарахти система. Баҳодиҳии шуморавии саҳми зерсистемаҳои аниқ барои дастрасӣ ба мақсадҳои система.

Мавзуи 9. Синфбандии зерсистемаҳо ва омилҳои дарахти система.

Мавзуи 10. Истифодаи инноватсия ҳангоми идоракунӣ ва такмили системаҳои калон. Мафҳуми прогресси илмӣ – техникӣ.

Мавзуи 11. Бизнес – нақша – воситаи банақшагирии навоварӣ дар шароити муносибатҳои бозоргонӣ.

Мавзуи 12. Усулҳои қабули қарорҳои муҳандисӣ ва идоравӣ дар истеҳсолот.

Мавзуи 13. Интегратсияи (муттаҳид -куни) – и андешаҳои мутахассисон, субъектҳои равандҳои истеҳсолот ва бозор.

Мавзуи 14. Истифодаи моделсозии моделиронӣ ва бозиҳои тиҷоратӣ дар таҳлили вазъиятҳои истеҳсолӣ ва қабули қарорҳо.

Мавзуи 15. Қабули қарорҳо дар шароитҳои таввакал кардан ва номуайянӣ.

Мавзуи 16. Сикли ҳаётӣ ва азнавсозии системаҳои калони техникӣ

2.3. МУНДАРИҶАИ КОРИ МУСТАҚИЛОНАИ ДОНИШҶӮ

Кори мустақилонаи донишҷӯ - ҳамчун амали донишҷӯ дар ҷодаи мустақилона азхуд намудани барномаи таълимии фан аз рӯи мавзуъҳо ва супоришҳои пешбинишуда ба шумор рафта, аз ҷониби муассисаи таҳсилоти олии касбӣ (кафедра) бо адабиёти таълимию методӣ ва дастурҳо пурра таъмин гардонида мешавад. Кори мустақилонаи донишҷӯ дар шароити татбиқи низоми кредитии таҳсилот дар ду шакл иҷро карда мешавад:

-кори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор (КМРО);

-кори мустақилонаи донишҷӯ (КМД).

МУНДАРИҶАИ КМРО

Машғулияти амалӣ яке аз шаклҳои фаъолияти таълимии донишҷӯён ба шумор рафта, алоқамандии мантиқиро бо таълими назариявӣ, ба самти амалия равон сохтани фанҳои таълимии алоҳида ва тайёрии пурраи донишҷӯёнро ҳамчун мутахассис таъмин менамояд. Дар машғулияти амалӣ донишҷӯён қоида ва усулҳои истифодабарии амалии донишҳои ба таври назариявӣ аз фанни таълимӣ азхуднамударо омӯхта, маҳорат ва малакаи ҳалли масъалаҳои мушаххасро дар асоси маълумоти илмии гирифтаашон дар худ ташаккул медиҳанд.

Мақсад аз гузаронидани КМРО ташаккул додани қобилияти дарккунӣ, ба таври эҷодӣ ва мустақилона фикр рондани донишҷӯён буда, дар рафти он мустаҳкамкунӣ, васеъгардонӣ ва шарҳи донишҳои ба таври назариявӣ гирифта ба амал меояд, ки бояд ба ташаккул ёфтани салоҳиятҳои касбии донишҷӯён мусоидат кунад.

Кори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор - дар шакли супоришҳои тестӣ, реферат, маҷмӯи вазифаҳои хонагӣ, эссе, муаррифӣ (презентатсия)-и маводи ҷамъоварда, дифои кор (лоиҳа)-ҳои курсӣ, ҳисобот оид ба таҷрибаомӯзӣ ва ғайра иҷро гардида, аз тарафи омӯзгор баҳогузорӣ мешавад.

Мавзуъ №	ҳафта	Мундариҷаи машғулиятҳои амалӣ (КМРО)
		Қисми I. Масъалаҳои идоракунии системаҳои техникӣ
Мавзӯи 1. Муқаддима. Мақсад, вазифаҳо ва тартиби омӯзиши фан.	I	Машғулияти №1 Ташкилкунандагони идоракунӣ дар истеҳсолоти маҳсулоти саноатӣ. (1 соат).
Мавзӯи 2. Фаҳмишҳо оид ба системаҳои техникӣ ва идоракунии онҳо. Хусусиятҳои асосӣ ва тавсифоти системаҳои калон.	II	Давоми машғулияти №1. (2 соат).

Мавзуи 3. Фаҳмишҳо оид ба идоракунӣ. Шаклҳои асосии сохторҳои ташкилии идоракунӣ.	III	Машғулияти №2 Таҳлили давраҳои идоракунӣ (1 соат).
Мавзуи 4. Усулҳои идоракунӣ. Синфбандии усулҳои идоракунӣ. Мақсадҳои система.	IV	Давоми машғулияти №2. (2 соат).
Мавзуи 5. Дарахти мақсадҳо. Фаҳмиш оид ба дарахти мақсадҳо, максад ва вазифаҳо.	V	Давоми машғулияти №2. (1 соат).
Мавзуи 6. Дарахти мақсадҳо. Фаҳмиш оид ба дарахти мақсадҳо, максад ва вазифаҳо.	VI	Давоми машғулияти №2.(2 соат).
Мавзуи 7. Дарахти система ва-нақши он дар идоракунии истеҳсолот.	VII	Машғулияти №3 Методҳои идоракунӣ. Элементҳои идоракунанда ва идорашаванда. (1 соат).
Мавзуи 8. Амалҳои байниҳамдигарии дарахти мақсадҳо ва дарахти система.	VIII	Давоми машғулияти №3. (2 соат).
Мавзуи 9. Синфбандии зерсистемаҳо ва факторҳои дарахти система.	IX	Машғулияти №4 Таъсири байниҳамдигарии ДМ ва ДС (1 соат).
Мавзуи 10. Инноватсия дар идоракунӣ ва такмили системаҳои калон. Шаклҳои экстенсивӣ ва интенсивии рушди система.	X	Давоми машғулияти №4. (2 соат).
Мавзуи 11. Бизнес-план – асбоби банақшагирии навоварӣ дар шароити муносибатҳои бозоргонӣ.	XI	Машғулияти №5 Тартиби муайянкунии саҳми зерсистемаҳо дар татбиқи зерсистемаҳо (1 соат).
Мавзуи 12. Бизнес-план – асбоби банақшагирии навоварӣ дар шароити муносибатҳои бозоргонӣ.	XII	Давоми машғулияти №5. (2 соат).
Мавзуи 13. Усулҳои қабули қарорҳои муҳандисӣ ва идоравӣ дар истеҳсолот.	XIII	Машғулияти №6 Истифодаи инноватсия ҳангоми идоракунии системаҳои калон (1 соат).
Мавзуи 14. Қабули қарор дар шароити муайянӣ. Усулҳои қабули қарор дар шароити дефисити (норасогии) иттилоот.	XIV	Давоми машғулияти №6 (2 соат).
Мавзуи 15. Қабули қарорҳо дар шароитҳои таввакал кардан ва номуайянӣ.	XV	Машғулияти №7 Омилҳои қабули қарор дар шароити номуайянӣ (таваккал кардан).(1 соат).
Мавзуи 16. Сикли ҳаётӣ ва азнавсозии системаҳои калони техникӣ	XVI	Давоми машғулияти №7. (2 соат).
Ҷамъ дар қисми I		16

2.5. Шарҳи мухтасари супоришҳо барои кори мустақилонаи донишҷӯ (КМД)

Корҳои мустақилонаи донишҷӯ (КМД) тарзи фаъол ва мақсадноки аз худ намудани дониш, ташаккул додани малака ва маҳорати сермаҳсули эҷодии ӯ бе иштироки фаъоли омӯзгор дар ин раванд мебошад. Тамоми навъҳои корҳои мустақилонаи донишҷӯ ҳатмӣ ва назоратшаванда мебошанд. Корҳои мустақилонаи донишҷӯ омода гардидани донишҷӯро ба машғулиятҳои дарсии ҷорӣ таъмин менамоянд. Натиҷаи иҷрои корҳои мустақилонаи донишҷӯ дар фаъолона ширкат варзидан ҳангоми баргузор шудани машғулиятҳои аудитории лексионӣ-назариявӣ ва амалӣ, семинарҳо, корҳои лабораторӣ ва супурдани тестҳо ва дигар шаклҳо ифода мегардад. Баҳои дар натиҷаи иҷрои корҳои мустақилона бадастовардаи донишҷӯён барои баҳои ҷамъбастии азхудкунии фанҳои таълимӣ аз ҷониби онҳо асос мегардад. Ҷамъбасти натиҷа ва баҳодиҳӣ ба корҳои мустақилонаи донишҷӯ муттасил, давра ба давра дар ҳузури тамоми донишҷӯёни гурӯҳи академӣ амалӣ гардонида мешавад. Натиҷаҳои бадастовардаи донишҷӯ оид ба корҳои мустақилона ҳангоми гузаронидани аттестатсияи ҷамъбастӣ аз рӯи фанни таълимӣ ба эътибор гирифта мешаванд.

Тарзҳои иҷро намудани корҳои мустақилонаи донишҷӯ дар асоси барномаҳои таълимии фанни “идоракунии системаҳои техникӣ” ва нақшаи таълимии ихтисоси мазкур чунин муқаррар карда шудааст:

Номгӯи мавзуҳои дарсӣ	Супориш	Мухлати супоридан	Ҳаҷм ва тартиби барасмиятдарории корҳо
Мавзӯи 1. Муқаддима. Мақсад, вазифаҳо ва тартиби омӯзиши фан.	Вазифаи хонагӣ – Маълумоти умумӣ дар бораи системаҳо.	Ҳафтаи 1	Супоридани маърузаи хаттӣ ва ҷавоб додан ба саволҳо (на кам аз 4-5 саҳ.)
Мавзӯи 2. Фаҳмишҳо оид ба системаҳои техникӣ ва идоракунии онҳо. Хусусиятҳои асосӣ ва тавсифоти системаҳои калон.		Ҳафтаи 2	Супоридан дар шакли хаттӣ. Презентатсия
Мавзуи 3. Фаҳмишҳо оид ба идоракунӣ. Шаклҳои асосии сохторҳои ташкилии идоракунӣ.		Ҳафтаи 3	Супоридан дар шакли хаттӣ. Презентатсияи
Мавзуи 4. Усулҳои идоракунӣ. Синфбандии усулҳои идоракунӣ. Мақсадҳои система.		Ҳафтаи 4	Супоридан дар шакли хаттӣ.
Мавзуи 5. Дарахти мақсадҳо. Фаҳмиш оид ба дарахти мақсадҳо, максад ва вазифаҳо.		Ҳафтаи 5	Супоридан дар шакли хаттӣ. Презентатсияи вазифаи хонагӣ.
Мавзуи 6. Дарахти мақсадҳо. Фаҳмиш оид ба дарахти мақсадҳо, максад ва вазифаҳо.		Ҳафтаи 6	Супоридан дар шакли хаттӣ. Ба таври ҷадвал пешниҳод намудан.
Мавзуи 7. Дарахти система ванақши он дар идоракунии истеҳсолот.		Ҳафтаи 7	Супоридан дар шакли хаттӣ. Презентатсияи вазифаи хонагӣ
Мавзуи 8. Амалҳои байниҳамдигарии дарахти мақсадҳо ва дарахти система.		Ҳафтаи 8	Супоридан дар шакли хаттӣ
Мавзуи 9. Синфбандии зерсистемаҳо ва факторҳои дарахти система.		Ҳафтаи 9	Супоридан дар шакли хаттӣ
Мавзуи 10. Инноватсия дар идоракунӣ ва такмили системаҳои калон. Шаклҳои экстенсивӣ ва интенсивии рушди система.		Ҳафтаи 10	Супоридан дар шакли хаттӣ
Мавзуи 11. Бизнес-план – асбоби банақшагирии навоварӣ дар шароити муносибатҳои бозоргонӣ.		Ҳафтаи 11	Супоридан дар шакли хаттӣ.
Мавзуи 12. Бизнес-план – асбоби банақшагирии навоварӣ дар шароити муносибатҳои бозоргонӣ.		Ҳафтаи 12	Супоридан дар шакли хаттӣ. Презентатсияи вазифаи хонагӣ
Мавзуи 13. Усулҳои қабули қарорҳои муҳандисӣ ва идоравӣ дар истеҳсолот.		Ҳафтаи 13	Супоридан дар шакли хаттӣ
Мавзуи 14. Қабули қарор дар шароити муайянӣ. Усулҳои қабули қарор дар шароити дефисити (норасогии) иттилоот.		Ҳафтаи 14	Супоридан дар шакли хаттӣ. Презентатсияи вазифаи хонагӣ
Мавзуи 15. Қабули қарорҳо дар шароитҳои таввакал кардан ва номуайянӣ.		Ҳафтаи 15	Супоридан дар шакли хаттӣ
Мавзуи 16. Сикли ҳаётӣ ва азнавсозии системаҳои калони техникӣ		Ҳафтаи 16	Супоридан дар шакли хаттӣ. Презентатсияи вазифаи хонагӣ

ФАСЛИ III: СИЁСАТ ВА РАВАНДИ БАҲОГУЗОРӢ

Баҳо мувофиқи Низомномаи амалкунанда оид ба низоми кредитии таълим гузошта мешавад. Ҳар ҳафта назорати ҷорӣ аз болои иштироки донишҷӯён дар дарсҳои лексионӣ ва амалӣ, фаъолнокӣ дар КМРО, иҷрои вазифаҳои хаттии хонагӣ ва супоришҳо барои КМД барпо мегардад. Дар охири семестр имтиҳони ҷамъбастӣ дар шаклҳои гуногун (тестӣ, шифоҳӣ, хаттӣ ва ғ. гузаронида мешавад.

Шумо дар охири нимсола баҳои ҷамъбастии умумиро соҳиб мегардед, ки он нишондиҳандаи натиҷаҳои кӯшишҳоятон дар муддати нимсола мебошад. Баҳои ҷамъбастӣ дар асоси ҷадвали баҳогузорӣ, ки аз ҷониби Шурои олимони донишгоҳ муайян шудааст, гузошта мешавад.

Фаъолияти академии донишҷӯ дар ҳар як давр (ҳар ҳафта: 2,5 + 6 + 4 = 12,5 хол).

Аз ҷумла: 4 хол – барои фаъолнокӣ дар машғулиятҳо лексионӣ;

6 хол – барои корҳои иҷрошуда доир ба КМРО (семинар, амалӣ ва ғ.);

2,5 хол – барои иҷрои кори мустақилона (КМД).

Муайян намудани рейтинги донишҷӯ дар аттестатсияи ҷамъбастӣ, имтиҳони фанни таълимӣ низ дар асоси талаботи низоми холдиҳӣ-рейтингии ECTS ба амал оварда мешавад.

Аттестатсияи ҷамъбастӣ, имтиҳон доир ба фанни таълимӣ дар шакли тестӣ ё шифоҳӣ қабул ва гузаронида мешавад. Ҳаҷми саволномаи тестӣ дар аттестатсияи ҷамъбастӣ, имтиҳонӣ фанни таълимӣ ба 25 савол баробар аст. Барои фанҳои таълимии равияҳои илмҳои дақиқ аз ин камтар иҷозат дода мешавад.

Ба ҳар як ҷавоби дуруст – 4 хол муқаррар карда шудааст. Агар тест аз 25 савол камтар бошад, холи муқараргашта бояд ба 100 баробар карда шавад.

Холҳои дар рафти қабули аттестатсияи ҷамъбастӣ, имтиҳони фанни таълимӣ бадастовардаи донишҷӯ ҳамчун ҷамъи холҳои санҷиши тестӣ дониста шудааст. Холҳои рейтингии дар аттестатсияи ҷамъбастӣ, имтиҳони фанни таълимӣ бадастовардаи донишҷӯ ба холҳои дар давоми семестр азхудкардаи ӯ илова карда мешаванд.

Баҳое, ки доир ба фан гузошта мешавад, ҷамъи холҳои дар давоми ҳафтаҳо бадастовардашуда ва натиҷаи имтиҳоноти ҷамъбастӣ мебошад. Холҳо ба таври зер тақсим карда мешаванд:

№	НАМУДИ НАЗОРАТ	ҲАФТАҲО ВА МИҚДОРИ ҲАДДИ АҚҚАЛИ ХОЛҲО																ИҶ	∑ холҳо
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16		
1	Барои фаъолнокӣ дар машғулиятҳо лексионӣ	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4		**64**
2	Барои корҳои иҷро-шуда доир ба КМРО (семинар, амалӣ ва ғ.)	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6		**96**
3	Барои корҳои иҷро-шуда доир ба КМД	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5		**40**
4	**Дар ҳафта**	12,5	12,5	12,5	12,5	12,5	12,5	12,5	12,5	12,5	12,5	12,5	12,5	12,5	12,5	12,5	12,5		**200**
5	**Ҳамагӣ дар маҷмӯъ**																	**100**	**300**

Баҳои ҷамъбастӣ доир ба фан тибқи формулаи зер ҳисоб карда мешавад:

$$Иҷ = \left[\frac{(ИФ_1 + ИФ_2)}{2}\right] \cdot 0{,}5 + Иҷ \cdot 0{,}5$$

Ифодаи ҳуруфӣ ва ададии баҳои донишҷӯ

Ифодаи ҳуруфии баҳо	Ифодаи ададии баҳо	Холи ҷавобҳои дуруст	Ифодаи анъанавии баҳо
A	*4,0*	*95≤ A ≤ 100*	Аъло
A -	*3,67*	*90≤ A < 95*	
B +	*3,33*	*85≤ B + < 90*	Хуб
B	*3,0*	*80≤ B < 85*	
B -	*2,67*	*75≤ B - < 80*	
C +	*2,33*	*70≤ C + < 75*	Қаноатбахш
C	*2,0*	*65≤ C < 70*	
C -	*1,67*	*60≤ C - < 65*	
D +	*1,33*	*55≤ D + < 60*	
D	*1,0*	*50≤ D < 55*	
Fx	*0*	*45≤ Fx < 50*	Ғайриқаноатбахш
F	*0*	*0≤ F < 45*	

Эзоҳ: Fx - баҳои ғайриқаноатбахшест, ки ба донишҷӯ ҳуқуқи дар омӯзиши такрории фан иштирок накарда, дар триместр (сессияи иловагӣ) бе пардохти маблағ супоридани имтиҳони фанни мазкурро медиҳад.

Сару либоси тавсиявӣ ва иштироки донишҷӯён дар тамоми машғулиятҳои дарсӣ (лексионӣ, семинарӣ, лабараторӣ ва ғ.) ҳатмӣ мебошад. Ба дарсҳо омадан худ аз худ зиёдшавии холҳоро намефаҳмонад, яъне иштироки фаъоли донишҷӯ ба дарсҳо зарур аст. Ҳангоми роҳ додан ба дарсшиканӣ ва ё сари вақт иҷро накардани супоришҳои аз ҷониби омӯзгор муқарраршуда донишҷӯ тавассути холҳои муайян ҷарима карда мешавад.

Фаъолнокӣ дар дарсҳои аудиторӣ ва КМРО ҳатмӣ буда, яке аз ташкилдиҳандагони холи ҷамъбастии донишҷӯ мебошад. Талаботи ҳатмии фан тайёрӣ ба ҳар як дарс мебошад. Зеро натиҷаи аз рӯи машғулиятҳои аудитории амалӣ бадастовардаи донишҷӯ, холҳои дар давоми баргузор гардидани машғулиятҳои дарсии ҷорӣ бадастовардаи ӯро ташкил медиҳанд. Донишҷӯ дар натиҷаи азхудкунии фанни таълимӣ дар машғулиятҳои аудиторӣ, иштирок ва фаъолнокӣ – 64 хол, корҳои мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор (семинарӣ, амалӣ ва ғ.) – 96 хол ва барои КМД 40 холи имконпазирро дар ҳар як давраи академӣ ба даст орад.

Вазифаи хаттии хонагӣ иҷрои корҳои мустақилона ва навиштани кори мустақилона (иншо) вобаста ба мавзӯи додашуда мебошад. Иҷрои рефератҳо барои тамоми донишҷӯён ҳатмист. Меъёрҳои баҳогузории кори хаттӣ: пуррагии мундариҷа, андоза, мантиқи баён, доштани таҳлили ва хулосаҳо, саривақт супоридан.

Назорати марҳилавӣ ҳамаи мавзуҳои лексионӣ, вазифаҳои хонагӣ ва маводҳо барои хондан, ки дар муддати он баррасӣ гардидааст, дарбар мегирад ва дар шакли тестҳо ва баҳсу мунозираҳо вобаста ба мавзуҳои омӯхташуда амалӣ гардонида мешавад.

Имтиҳони фосилавӣ - шакли назоратест, ки бо мақсади муайян намудани дараҷаи азхудкунии барномаи фанни таълимӣ аз ҷониби донишҷӯён дар давоми ҳар як даври академӣ ду маротиба гузаронида мешавад. Имтиҳони фосилавӣ аз ҷониби омӯзгорони фаннӣ дар марказҳои тестии донишгоҳ ба таври тестӣ гузаронида мешавад.

Имтиҳони ҷамъбастӣ (финалӣ) дар шакли шифоҳӣ ё хаттӣ баргузор мегардад ва шаклҳои гуногуни супоришҳоро дарбар мегирад: саволҳои кушода, ҳалли мисолу масъалаҳо. Меъёри гузоштани баҳои имтиҳонӣ: пуррагӣ ва дурустии ҷавобҳо, мантиқ ва тарзи баён.

ФАСЛИ IV: ТАЪМИНОТИ ТАЪЛИМӢ – МЕТОДИИ ФАН

4.1. Рӯйхати адабиёти тавсияшаванда

4.1.1. Адабиёти асосӣ

1. Управление техническими системами: Учебное пособие для студ. высш. учеб. заведений /Е.С. Кузнецов, –М.: Издательский центр МАДИ «ГТУ», 2003 -248 с.
2. Кетлер Ф. Основы маркетинга. Пер. с англ. М.: Прогресс, 1991.
3. Рахмангулов А.Н., Трофимов С.В., Корнилов С.Н. Управление транспортными системами. Теоретические основы: Учеб. пособие Магнитогорск: МГТУ,2001 -191с.
4. Управление техническими ситемами: Учебное пособие для студ. высш. учеб. заведений /Е.С. Кузнецов, –М.: Издательский центр МАДИ «ГТУ», 1997г.
5. Аверьянов А.Н. Системное познание мира. М.: Политиздат, 1985 г.
6. Бусленко Н.П. Лекции по теории сложных систем. М.: Совет. радио, 1973 – 440 с.
7. Давыдов Э.Г. Исследование операций. Учебное пособие для ВУЗов по специальностям «Прикладная математика», «Экономическая кибернетика». М.: Высшая школа, 1990.
8. Цветков А.Ф. Теория игр и статистических решений. Учебное пособие (Рязанский радиотехнический институт). Рязань, 1990 г.
9. Макконелли К.Р., Бью С.Л. Экономика. Принципы, проблемы и политика. М: Менеджер, 1993.
10. Воробьев И.Н. Основы теории игр. Бескоалиционные игры. М.: Наука, 1984.
11. Венцель Е.С. Иследование операций. Задачи, принципы, методология. М.: Наука, 1988 г.

Иловагӣ

1. Захираҳои Интернетӣ
2. Конспекти лексияҳо
3. Плакатҳо аз фанни «Идоракунии системаҳои теникӣ»